

Äldrenämndens handikappråd

**Protokoll nr 5 fört vid äldrenämndens handikappråd sammanträde tisdagen
den 2 juni 2009 kl. 14.00 – 15.27**

Justerat den 5 juni 2009

Sylvia Stemme
Ordförande

Barbro Ohlson
Ledamot

Ordförande

Sylvia Stemme (Elöverkänsligas
Riksförbund)

Vice ordförande

Kjell Hammar (DHR)

Ledamöter

Barbro Ohlson (HRF)
Anita Runesved (FHLIS)
Yvonne Holmberg (A & A)

Förhinder:

Inger Handell (NHR) och Lennart Nolte (SRF)

Dessutom närvarar Chatrin Engbo, Staffan Halleskog, Barbara Ahlmark och
Göran Edenberg (t.o.m. § 1.).

§ 1 Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro.

Rådet avtackade Göran Edenberg för hans förtjänstfulla insatser för HKR som rådets sekreterare och hans engagemang i bl.a. tillgänglighetsfrågor (Göran Edenberg går i pension i sommar).

§ 2 Val av justerare

Utses Barbro Ohlson att tillsammans med ordföranden Sylvia Stemme justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordningen

Rådet anmäler några övriga frågor, varefter dagordningen fastställs.

§ 4 Anmälan av protokollsjustering HKR 4/2009-05-05

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 5 Anmälan av protokollsjustering ÄN 4/2009-05-12

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 6 Anmälan av protokollsjustering KPR 4/2009-05-05

Anmälan läggs till handlingarna.

**§ 7 Remiss:
Införande av gemensam växelfunktion för stadens nämnder och bolag
Dnr 106-145/2009**

Kommunfullmäktige beslutade den 3 november 2008 att i samband med ärendet om inrättande av ett kontaktcenter för Stockholm stad ska en gemensam växel i Stockholms stad inrättas fr.o.m. den 1 maj 2009 inom servicenämnden.

Äldreförvaltningen sedan bildandet den 1 januari 2007 inte haft någon egen växelfunktion utan lagt ut funktionen på entreprenad med stadens upphandlade telefonileverantör Tieto samt ingår i stadens gemensamma tekniska telefoniplattform.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 8 Remiss:
Revisorernas årsrapport 2008 för äldrenämnden
Dnr 201-252/2009**

Revisorerna har överlämnat sin årsrapport för yttrande från äldrenämnden senast den 30 juni 2009. I årsrapporten redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av äldrenämndens verksamhet avseende år 2008. Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- *Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat*
- *Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten*
- *Nämndens bokslut, delårsrapporter och räkenskaper*

Revisionskontoret bedömer i sin granskning av äldrenämndens verksamhet 2008 att det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande, att styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig samt att bokslut och räkenskaper är rättvisande. Man pekar på några förbättringsområden vilket förvaltningen kommer att ta med sig i kommande utvecklingsarbete.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 9 Äldre med psykiska funktionshinder – en kartläggning 2008
Dnr 118-158/2009**

På uppdrag av äldreförvaltningen har Stockholms stad utrednings- och statistikkontor (USK) tillsammans med Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum genomfört en kartläggning av äldreomsorgstagare med psykiska funktionshinder. Trots att kartläggningen sannolikt inte omfattar det totala antalet äldre med psykiska funktionshinder inom äldreomsorgen ger rapporten ändå en bra bild av vilka behov som finns och inte minst, vilka områden som behöver utvecklas. Med utgångspunkt från detta har äldreförvaltningen i samarbete med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen påbörjat ett arbete för att stödja stadsdelsförvaltningarna i deras utvecklingsarbete.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 10 Utvärdering av kostprojektet 2007-2008
Dnr 401-146/2009**

Med start våren 2007 och fram till årsskiftet 2008/2009 bedrev äldreförvaltningen ett kostprojekt, vars syfte var att verka för att förbättra matkvaliteten inom äldreomsorgens verksamheter. Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum fick i uppdrag att belysa hur kostprojektets aktiviteter

svarat mot uppställda mål samt att ta fram ett underlag för bedömning av vilken kostkompetens som bör finnas centralt respektive lokalt i staden. Äldreförvaltningen anser att kostenheten ska arbeta med strategiska frågor avseende mat och måltider för äldre. Kostenheten ska fungera som informationscentrum och ska ha expertfunktion inom området. Detta ska ske bl.a. genom att ta fram stadsövergripande rutiner, arrangera och bistå vid utbildningar, medverka vid upphandlingar, uppföljningar av gällande mat- och måltidsavtal och vara ett stöd till verksamheterna när det t.ex. gäller egenkontrollprogram. En viktig funktion är också att kostenheten gör omvärldsbevakning och håller sig ajour med vad som händer inom livsmedels- och matområden (nyheter och förändringar) samt ser till att verksamheterna får information därom.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 11 Anmälan av rapport från undersökning 2008 av behov och insatser inom äldreomsorgen i Stockholms stad
Dnr 105-21/2009 och dnr 105-163/2009**

Äldrenämnden beslöt den 10 februari 2009 att godkänna rapporten från undersökningen 2008 av behov och insatser inom äldreomsorgen i Stockholms stad. Det har visat sig att några stadsdelsförvaltningar inlämnade ofullständiga och ej korrekta underlag. Eftersom Södermalms stadsdelsförvaltning endast hade lämnat uppgifter på mindre än hälften av sitt ärendeunderlag genomförde den stadsdelsförvaltning en kompletterande undersökning under februari 2009 för att korrigera sitt tidigare underlag. Stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista hade inlämnat felaktiga uppgifter avseende tilldelning av veckotimmar inom hemtjänst. Nu har de korrigerat sina uppgifter. Efter dessa korrigeringar uppvisar resultatet nu mindre avvikelser i jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningar. Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner anmälan av reviderad version av rapporten från undersökningen 2008 av behov och insatser inom äldreomsorgen i Stockholms stad.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 12 Gemensamt kartläggningsinstrument/bedömningsinstrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen
Dnr 105-177/2009**

Äldreförvaltningens bedömningskansli har tagit fram ett förslag på ett gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument för stadens biståndshandläggare inom äldreomsorgen. I instrumentet ingår dels en allsidig bedömning av olika aspekter på omsorgsbehovet med utgångspunkt från den äldres hela livs- och behovssituation, dels en systematisk registrering av olika faktorer av betydelse för insatserna inriktning och omfattning. Den senare delen gör det möjligt att följa upp och jämföra beslutade insatser i förhållande till behoven och därmed ge

underlag för att säkerställa likformighet, rättvisa, ett effektivt resursutnyttjande och en god planering av stadens äldreomsorg. Äldreförvaltningen anser att det är av synnerligen stor vikt att biståndsbedömningen utförs på ett professionellt sätt så att den enskildes behov i olika avseenden blir styrande. Med ett gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument blir bedömningen rättvis och likformig så att samma behov ges samma insatser. Äldreförvaltningen föreslår därför att äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att införa ett gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument inom äldreomsorgen.

För att kunna genomföra en fullständig implementering av kartläggnings- och bedömningsinstrumentet i Paraplysystemet föreslår äldreförvaltningen att äldrenämnden ansöker om medel motsvarande 4,0 mnkr för år 2010 för att finansiera utvecklingskostnaderna i Paraplysystemet för att kunna genomföra samtliga delar i kartläggnings- och bedömningsinstrumentet. Äldreförvaltningen avser även att undersöka möjligheten att erhålla medel från e-tjänstprogrammet.

Förvaltningen informerade rådet att utbildning om samtalsmetodik kommer att genomföras under hösten 2009.

Rådet gör följande uttalande:

”Handikapprådet anser att det är av avgörande betydelse vilken intervjuteknik som handläggaren använder.

Vi i rådet förordar att det ska erbjudas kurser i intervjuteknik, där man, efter att ha studerat intervjuguiden och handledningen, tränar att intervjua varandra parvis.”

§ 13 Upphandling av korttidsvård utomlands för äldre Dnr 121-174/2009

I Stockholms stads budget för 2009 med inriktning för 2010 och 2011 har äldrenämnden fått i uppdrag att möjliggöra korttidsvård utomlands för äldre.

Korttidsvård är en insats för äldre som under kortare tid behöver heldygnsomsorg utanför hemmet. Syftet med korttidsvård utomlands är att, utöver annan form av korttidsvård, också ge den enskilde möjlighet till upplevelser som kan stärka det allmänna välbefinnandet.

En grupp som ofta beviljas korttidsvård är enskilda som vårdas av närstående. Äldreförvaltningen ser här en möjlighet att även närstående som vårdar den som har beviljats korttidsvård ska kunna erbjudas att på egen bekostnad följa med på resan. Detta kan vara ett välkommet avbrott i vardagen för den som vårdar en närstående.

För att möjliggöra korttidsvård utomlands på ett administrativt effektivt sätt föreslår äldreförvaltningen att kommunfullmäktige beslutar att detta görs genom en central upphandling och att äldrenämnden får i uppdrag att centralt upphandla korttidsvård utomlands och förvalta ramavtal avseende korttidsvård utomlands.

I samband med revidering av stadens riktlinjer för handläggning av ärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kommer dessa att kompletteras med korttidsvård utomlands för äldre.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 14 Förlängning av ramavtal avseende högskoleutbildningar
Dnr 121-175/2009**

Stockholms stad har genom socialtjänstnämnden och äldrenämnden genomfört en gemensam upphandling avseende högskoleutbildningar. Ramavtal har slutits med Ersta Sköndal högskola AB, Karolinska Institutet education AB, Sophiahemmet upphandlingsutbildning AB, och Södertörns högskola. Detta avtal gäller december 2007- oktober 2009 och kan förlängas med ett plus ett år med oförändrade villkor om en skriftlig överenskommelse träffas senast tre månader före avtalets utgång. Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden att ramavtalet förlängs med ett år från och med den 1 november 2009.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 15 Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) i Stockholms stad –
slutrapport
Dnr 105-160/2009**

Stockholms stad har på försök inrättat två tjänster som medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) sedan 2008. Under hösten 2008 genomförde Stiftelsen Stockholm Läns Äldrecentrum en uppföljning av försöket som redovisades för äldrenämnden den 17 mars 2009. Utifrån rapporten beslöt äldrenämnden att ytterligare en uppföljning skulle ske för att klargöra MAR-funktionens framtida möjlighet att säkerställa en fortsatt hög kvalitet och säkerhet i rehabiliteringsarbetet. Äldreförvaltningens uppfattning är att försöket med MAR-funktion visat sig vara mycket positivt. Av uppföljningen framgår att rehabiliteringsfrågorna kommit mer i fokus och att den enskildes behov av rehabilitering framgått mer tydligt än tidigare genom att rehabiliteringsbehovet tagits upp redan vid upprättandet av vårdplanering. Inför tillsättande av MAR- funktion är det av stor vikt att reglera ansvarsfördelningen mellan MAS och MAR funktionerna. På grund av att en allt större del av stadens äldreomsorg utförs av privata utförare, vilka ofta har en egen MAS-funktion anser äldreförvaltningen att det bör göras en översyn av MAS-funktionen i staden. I samband med detta är det lämpligt att också klargöra ansvarsfördelningen mellan MAS och MAR. Äldreförvaltningen har som ambition att se över MAS- funktionen under hösten 2009.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 16 Ansökan från Röda Korset om ekonomiskt bidrag till projektet
"Bättre liv på äldre dagar"
Dnr 420-93/2009**

Utgår.

**§ 17 Vidareutveckling av e-tjänsten "Omsorgsdagboken"
Dnr 404-149/2009**

I samband med äldrenämndens beslut om verksamhetsplan för år 2007 angavs bl.a. följande: "Ett led i informationsarbetet är att digitala omvårdnadsjournaler, där den anhörige via Internet eller telefon kan se hur omsorgen utförs, ska införas".

Äldreförvaltningen har på uppdrag av äldrenämnden och i samarbete med stadsledningskontoret utrett teknik och säkerhet för införande av digitala omvårdnadsjournaler (omsorgsdagboken). Detta är nu genomfört och utvecklingen av e-tjänsten "Omsorgsdagboken" pågår. Under juni planeras att två verksamheters kunder och närstående ska pilottesta "Omsorgsdagboken". Med pilottest menas att de som kommer att använda omsorgsdagboken gör det i den riktiga miljön, d.v.s. inte i testmiljö.

Under hösten kommer e-tjänsten "Omsorgsdagboken" att lanseras till alla som har någon form av äldreomsorg. När "Omsorgsdagboken" lanseras kommer de personer som idag bor på ett privat vård- och omsorgsboende (som staden har ramavtal med) inte kunna ta del av utförardokumentationen, utan endast beslut. Det finns idag inget krav på privata utförare av enstaka plats i vård- och omsorgsboende (som staden har ramavtal med) att de ska dokumentera i stadens dokumentationssystem ParaSoL. Av det skälet måste privata utförares dokumentationssystem integreras med "Omsorgsdagboken". Vilket innebär att dokumentationen hämtas ur de privata utförarnas dokumentationssystem och görs tillgängliga i "Omsorgsdagboken".

Äldrenämnden föreslås uppdra åt äldreförvaltningen att fortsätta arbetet med vidareutvecklingen av "Omsorgsdagboken" med att ta fram ett underlag för att integrera privata utförares dokumentationssystem med Omsorgsdagboken. Efter att äldreförvaltningen tagit fram underlag till bland annat projektskissen och fått den godkänd av e-tjänsteprogrammet återkommer äldreförvaltningen till äldrenämnden med ett särskilt ärende angående ansökan om medel från e-tjänsteprogrammet för att finansiera kostnaderna av vidareutvecklingen av "Omsorgsdagboken".

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**§ 18 Tillsyn enligt 13 kap 2 § SoL. Anmälan av länsstyrelsens beslut från den 28 april 2009 angående nivåbedömningar
Dnr 404-167/2009 och dnr 106-1/2009**

Länsstyrelsen tar upp att ersättningsnivåer i vissa fall styr insatsernas omfattning. Länsstyrelsen påpekar att ersättningsnivåerna endast bestämmer stadens ersättning till den som utför tjänsten. Den enskilde

har enligt socialtjänstlagen (SoL) rätt till en skälig levnadsnivå och den enskildes behov ska vara styrande för vilka insatser den enskilde får. Ersättningsnivån får inte styra tillämpningen av SoL. Länsstyrelsen tog även upp att för att säkerställa rättssäkerheten för den enskilde är det viktigt att den äldre eller de närstående informeras om rätten att ansöka om specifika insatser i boendet, som möjliggör för den äldre att få insatserna i särskilt boende prövade i domstol.

Länsstyrelsen i Stockholms län, socialavdelningen, har i samband med tillsyn enligt 13 kap. 2 § Socialtjänstlagen (SoL) beslutat den 2009-04-28 att äldrenämnden uppfyller lagstiftningen och dess intentioner i de delar som tillsynen avser (beteckning 7010-08-95435).

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

§ 19 Tillgänglighet

Rådet tog upp att anpassning av hissar och entrédörrar till förvaltningen inte har gjorts än trots att äldreförvaltningen har skickat till socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen en "Påminnelse om ej genomförd handikappanpassning" (e-post från den 12 maj 2009). Hissknappar som fungerar inte som de ska och de automatiska dörröppnare stänger dörrarna alldeles för fort så att den som är funktionshindrad och som sitter i rullstolen har svårt att hinna med och passera genom entrén.

Rådet uppdrar åt direktören för äldreförvaltningen att tala med socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen om behov att anpassa hissar och entrédörrarna i hus A och B eftersom anpassningen ännu inte är genomförd.

§ 20 Kvarstående frågor

Inga kvarstående frågor anmälades.

§ 21 Förvaltningschefens information

- Ställföreträdande direktören Chatrin Engbo informerade om konsumentupplysningsdagen som har ägt rum i maj för biståndshandläggare i stadens äldreomsorg. Biståndshandläggarna behöver hjälp med frågor om valfrihet inom hemtjänsten, särskilt frågor från de äldre och deras anhöriga när de ska välja utförare för hemtjänsten. Resultat från kundnöjdhetsundersökningar ger en bra bild över vilka utförare inom hemtjänsten fungerar bra och kan vara till hjälp för biståndshandläggarna.
- Verksamhetscontrollern Staffan Halleskog delade ut rapporten från Socialstyrelsen "En bra början ...? Utvärdering av projektet med Resursteam för palliativ vård i Solna 2007-2008" och äldreförvaltningens

broschyr "Mat för äldre" – Råd och rekommendationer för Stockholms stads äldreomsorg.

§ 22 Övriga frågor

- Rådet diskuterade dokumentärfilmen "En äldres reflektioner över vård och omsorg" som äldreombudsmannen Lotta Burenus tagit fram och som visades på förmötet av Chatrin Engbo.
- Till den tidigare annonserade Micasa`s konferensserie "Seniorboende 2030" har rådet delegerat Barbro Ohlson. Äldreförvaltningen står för konferenskostnad, men sammanträdesarvode ej kan beviljas. Det finns fortfarande en plats kvar till den Micasa`s konferens i höst.
- Det anmälda protokollet från kommunstyrelsen handikappråd gicks igenom och lades till handlingarna.
- Ordföranden Sylvia Stemme tackade rådet och äldreförvaltningen för ett gott samarbete och önskade alla en trevlig sommar. Chatrin Engbo tackade tillbaka och tillönskade rådet också trevlig sommar.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Rådets sekreterare